

Mellemrum har talt om den samme Sag, som jeg nu under lidt forandrede Forhold anser det for rigtigst igen at fremdrage. Det er Spørgsmaalet om, hvor vidt der ikke er god Grund til, at ogsaa de københavnske Kommunelærere faa et lignende Tilskud fra Staten som det, de øvrige Lærere i en Række allerede have faaet Del i, og som der ogsaa er opført en stor Sum til paa Finansloven, denne Gang i § 26, III., 8. Det forekommer mig, at jo mere Tid der gaar, desto mere sfrigende bliver den Året, der paa dette Punkt gøres imod de københavnske Kommunelærere. Er der nogen Kommune, om hvilken man er i Stand til at sige, at den her af sine egne Midler har opført alt, hvad der kan forlanges, og maaste endda mere, end der med Billighed kan forlanges, saa er det vel netop Københavns Kommune. Dennes Bestræbelser have jo strakt sig saa vidt, at det vel maa siges, at den københavnske Folkestole i det væsentlige staar over, hvad det øvrige Land kan byde af Undervisningsanstalter under lige Vilkaar. Ved Udgangen af 1889 var det 22 Kommunestoler, den københavnske Kommune havde bygget, deraf 8 Betalingsstoler og 14 Fristoler. Efter Sommerferien 1890 byggedes to nye Skoler, og i Djebliffet ere to nye Kommunestoler igen under Bygning. Det har vist sig, at de københavnske Skolers Antal i Løbet af 10 Aar har fordoblet sig, og at Lønnen paa ingen Maade er løbet ud endnu, men at der i denne Retning vedblivende maa udfoldes en stor Virksomhed, en Virksomhed, der ogsaa gør Kommunen til en Bygherre i stor Maalestok og derved til en Arbejdsgiver, der jo for saa vidt ogsaa viser Staten store Tjenester, som den ved de mange Mennesker, den beskæftiger ved saadanne Bygningsarbejder, vel ogsaa giver sit Bidrag til de Penge, Staten kan trænge til fra de Kasse. Men ikke blot nye Skoler bygges der. Hvad Elevantallet angaar, vokser det stadig efter et bestemt Forhold. Det var i Slutningen af 1890 28,539 Børn, medens det i 1878 kun var 12,039. Der viser sig en overordentlig Tilvækst Aar for Aar, en Tilvækst, som der endnu ikke er Udset til foreløbig at se formindsket. Der er derfor al Grund for Københavns Kommune til at ønske, at der ogsaa andet Steds fra kan gives den Støtte til at fortsætte Løsningen af denne stadig voksende Opgave. Den har sørget for disse Børn paa bedste Maade, ikke blot ved de store smukke Bygninger, jeg har omtalt, og den Indretning af dem, de nyeste Underjøgelsler af denne Sag har gjort tilraadelig, men den har fremdeles ansat et saa stort Lærerantal ved disse Skoler, at Klasseinddelinger her

er ganske anderledes organisk gennemførte end i Folkestolerne ud over Landet. Kommunen har derved sørget for, at Undervisningen kan blive ledet paa en Maade, der giver dens Frugt større Betydning, end den under andre Forhold kunde faa. De københavnske Skoler have ved deres Veddeling, som er betinget af det større Lærerantal, faaet et Forspring fremfor Landets øvrige Skoler. Lærerpersonalet var ved Udløbet af Aaret 1890 i det hele 778 Mænd og Kvinder, og den samlede aarlige Udgift er steget i Aarenes Løb saaledes, at Kommunen, som i 1878 havde at udgive 617,157 Kr., i 1888 udgav 1,236,848 Kr. til sit Skolevæsen, for Djebliffet bevæger Udgiften sig omkring $1\frac{1}{2}$ Million Kr. aarlig, hvoraf omtrent 900,000 Kr. bruges til Lønning af Lærerpersonalet. Det fremgaar deraf, at Kommunen i Virkeligheden har anstrængt sig efter Evne for at gøre sine Læreres Vilkaar saa gode som muligt. Alligevel kan det ikke nægtes, at Lærerne ikke ere stillede saaledes, som det under københavnske Forhold kunde ønskes for dem. I Købstæderne Landet over have Lærerne ellers Afgang til det paa Finansloven bevilgede Statstilskud, for saa vidt de ikke have over 2,000 Kr. i aarlig Indtægt. Naar det nu viser sig, at mange københavnske Lærere have en langt ringere Indtægt, og at det paa den anden Side er langt dyrere for dem at leve her end paa de fleste andre Steder, saa synes jeg, der er Grunde nok, der tale for, at man ikke længere udelukker dem fra dette Statstilskud. Det er nu saaledes, at af københavnske Lærere (for at holde Lærerne inde fra denne Betragtning, stont der ogsaa for mangfoldige af dem kan være al mulig Grund til at lade dem faa Del i Statstilskudet, men det falder mere i Djnene overfor Lærerne, hvorledes Kampen i Virkeligheden brænder) af Lærerne ved Københavns offentlige Skoler er der kun 58, som have over 2000 Kroner i aarlig Indtægt, medens 212 have under 2000 Kroner, og af dem have igen 152 kun 1400 Kroner eller derunder. Under saadanne Forhold har det sine Uanseligheder for en Lærer at staa sig igennem i København. Et Budget for en Lærer her i København viser, at uagtet det er en Lærer, som lever paa en særdeles sparsommelig Jod, maa han dog skaffe sig en Ekstraandtægt af henved 600 Kroner ud over, hvad han faar i Løn, blot for at holde det gaaende og ikke hvert Aar ende med Understud. Den Lærer, jeg i dette Tilfælde taler om som en Slags Normal-Lærer i den Retning, har 1732 Kroner 60 Øre aarlig for 38 Timers ugentligt Arbejde og er endda forholdsvis heldig stillet, fordi han er bleven